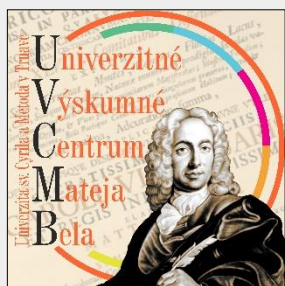
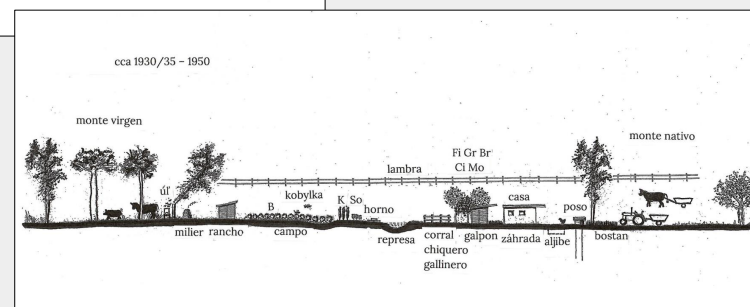
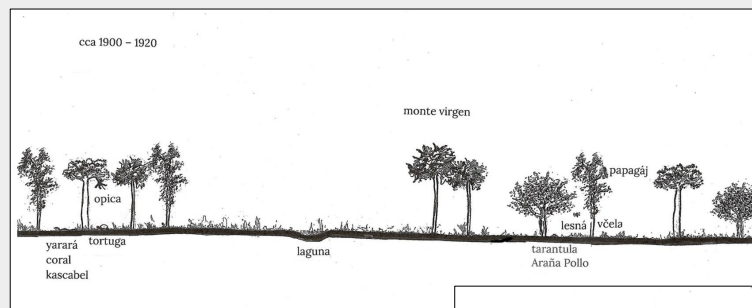

Čakra: výrobnno-hospodárska jednotka čsl. kolonistov v Argentíne (Colonia Bajo Hondo, prov. Chaco)

Peter Chrastina

ÜCMFF

Motívy

- Téma 19. HG konferencie „*Krajina jako zdroj obživy a výdělku*“
→ kultivácia krajiny čsl. (resp. moravskými, českými a slovenskými) kolonistami v Argentíne.
- Danú problematiku možno študovať aj z hľadiska HG na príklade vývoja rodinnej farmy – *čakry* v argentínskom Chacu (modelové územie Colonia Bajo Hondo).

Cieľ

- Rekonštrukcia genézy a vývoja *čakry* v modelovom území na profiloch kultúrnokrajinných vrstiev (KKV) v období od 20. rokov minulého storočia do súčasnosti.

Vystahovalectvo do Argentíny v 20. storočí, čsl. (m./s.) kolonisti v prov. Chaco, *čakra*

- Čsl. emigrácia do Argentíny v 20. storočí

- 3 vlny → pred r. 1914, medzivojnové obdobie, po r. 1945/47 – 1951
→ asi 40 tis. Moravanov (napr. z Hanej, J. Moravy, menej Česi) + cca 30 tis. Slovákov (Z Slovensko + slov. enklávy na území MK, RR, K SHS, CB);
- emigrácia z Československa (hlavne ekonomické dôvody)
→ roľnícke obyv. (nižšie vrstvy), Prídelový zákon č. 81/1920 Sb., agrárna kríza po r. 1928 (súčasť Veľkej krízy) vs dostupná pôda, jednoročný pobyt v Arg. = občianstvo (Kvótový zákon v USA – 1921).

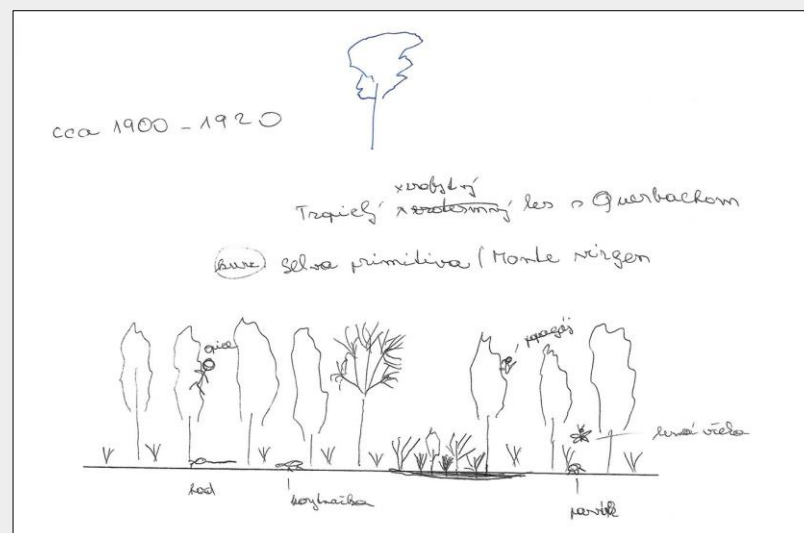
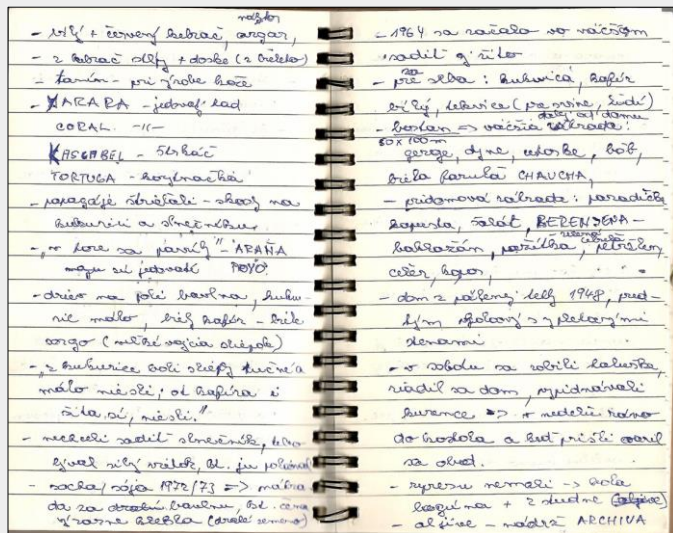
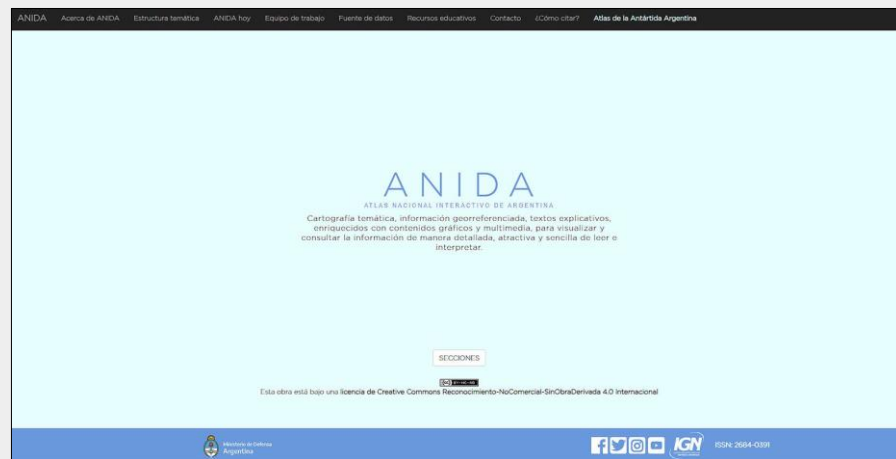
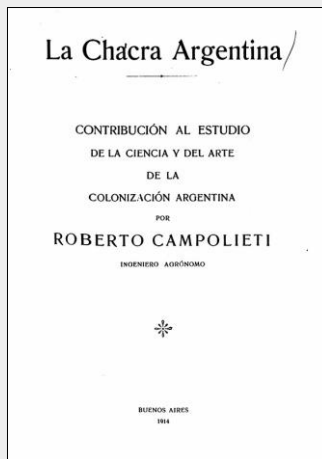
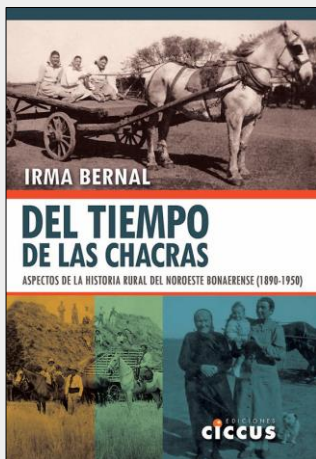
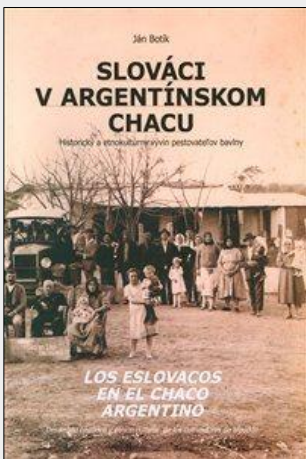
- Čsl. (resp. moravskí, českí a slovenskí) kolonisti v prov. Chaco

- Čsl. identita prisťahovalcov = ? (spolky – 1917 *Unión Checoeslovaca*, družstvá *Unión* vs *Progreso*) → cca 75% dolnozemskí Slováci;
- ponuka voľných pozemkov na kultiváciu;
- do cca 1920 voľný záber pôdy, neskôr konkrétna plocha (úver);
- spočiatku kooperácia rodín a spoločné hospodárenie na ploche *čakry*;
- roľníci (pestovatelia *algodonu* - bavlny) + chovatelia dobytky.

- Čakra

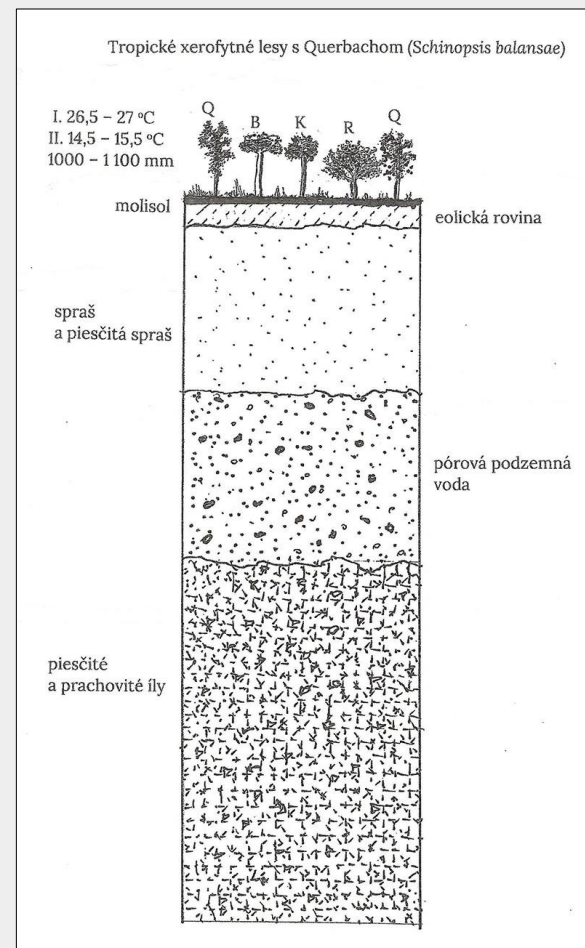
- termín prevzatý Šp. z kečuánčiny → *chacra* (pole) = farma s plochami poľnohosp. pôdy v extraviláne;
- *čakrár* (majiteľ farmy), neskôr *peóni* + *cosecheros*.

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

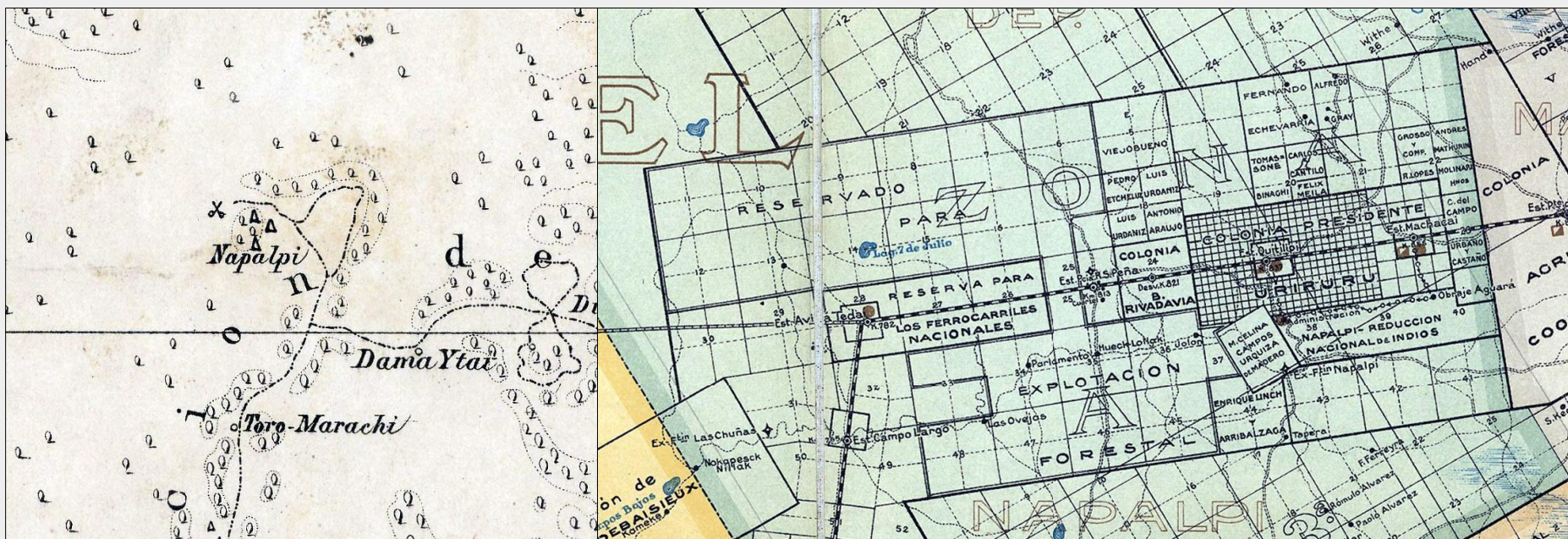

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

- Informačná databáza a metódy výskumu
- Prírodné pomery modelového územia → eolická rovina, kontinentálna klíma, molisol (černozem), na začiatku 20. storočia plochy tropického sucholesa.
- Využívanie miestnej krajiny do r. 1918/20
 - *Plano nuevo del Chaco Argentino IV. seccion* (1885) → min. zásahy človeka do miestnej krajiny.
 - *Mapa de las Gobernaciones de Formosa y Chaco* (1918) → územie *Reservado para explotacion forestal s (voj.)* stanicou Presidencia Roque Sáenz Peña.
- Využívanie miestnej krajiny po r. 1920 do súčasnosti
 - genéza a vývoj *čakry*
 - 4 profily KKV (1920 – 1930/35 – súčasnosť).

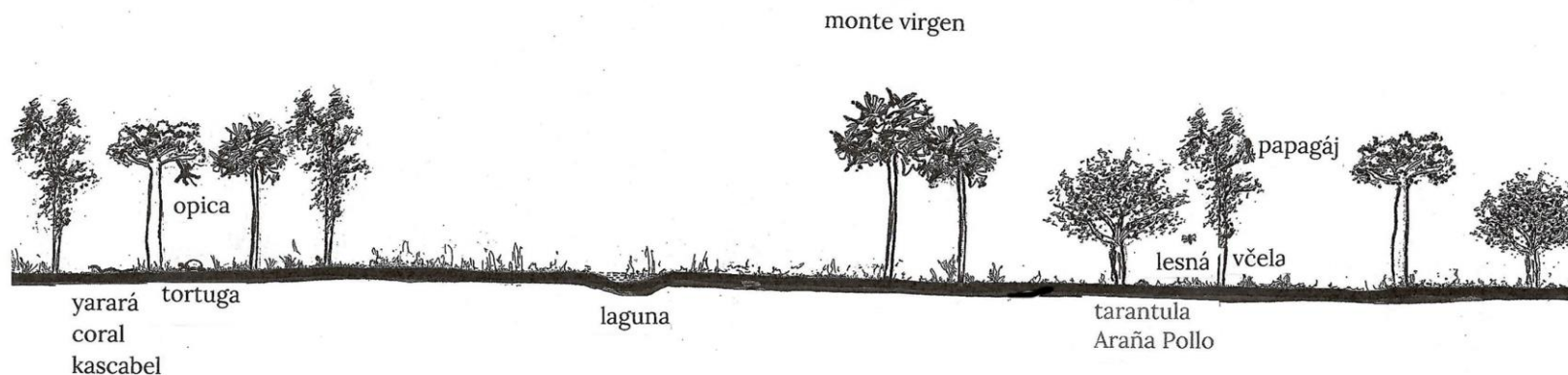

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

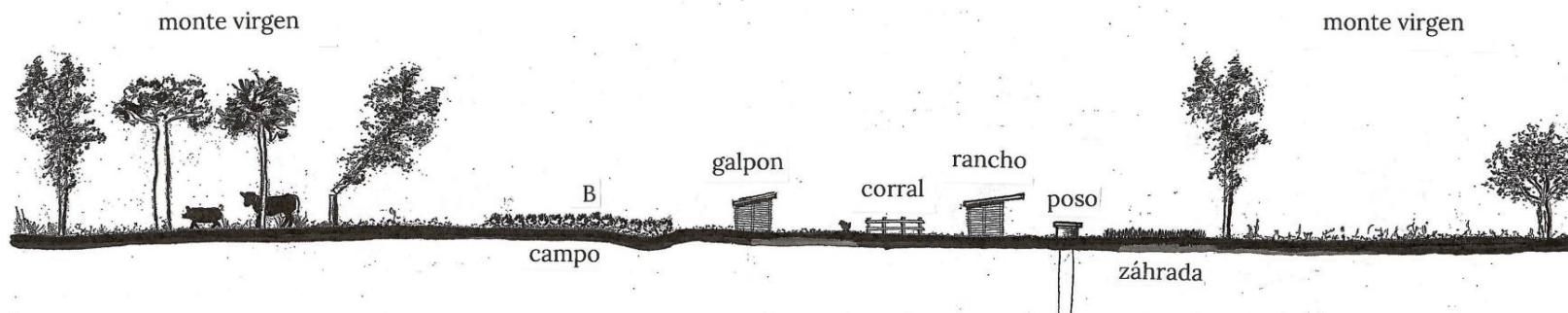

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

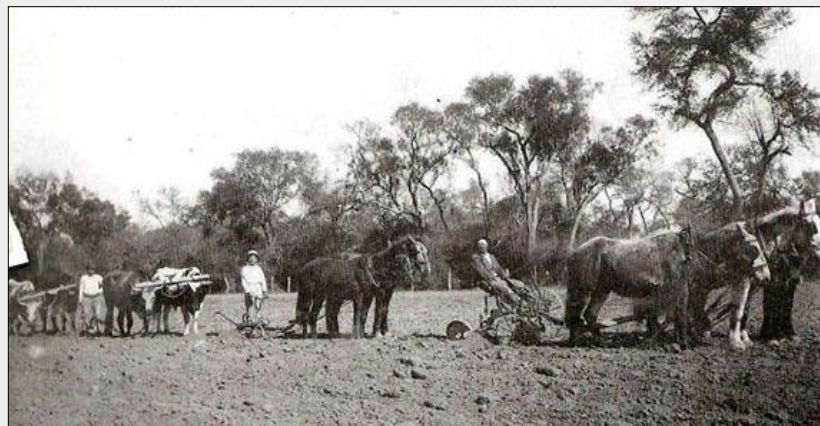
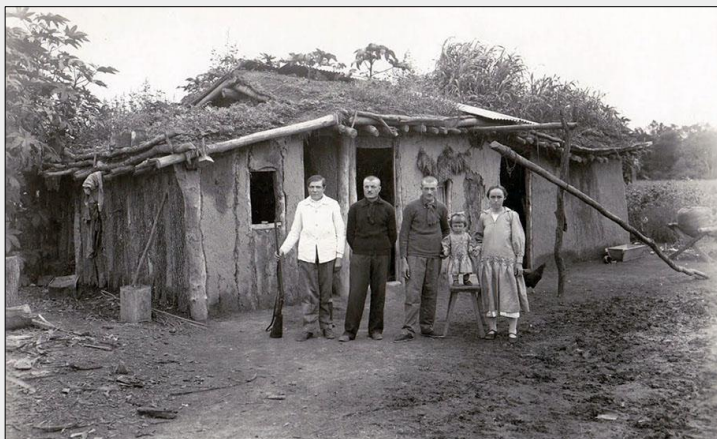
cca 1900 – 1920

cca 1920 – 1930/35

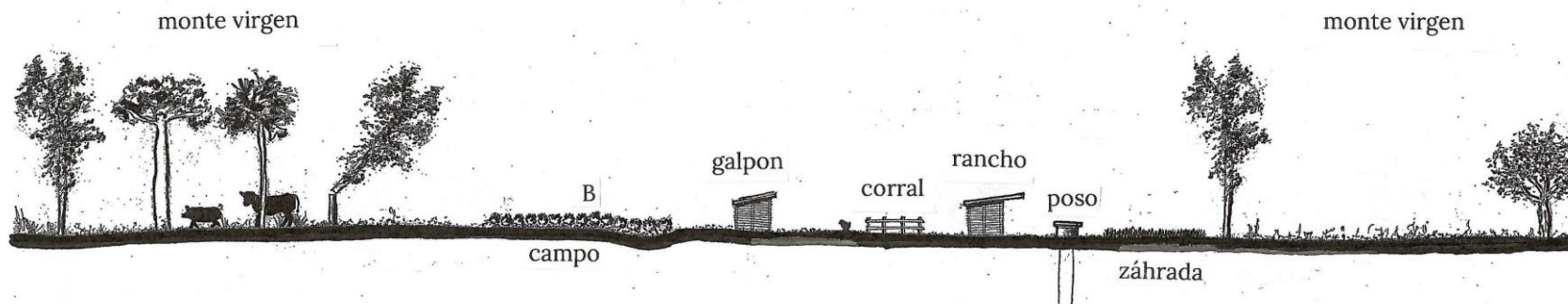

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

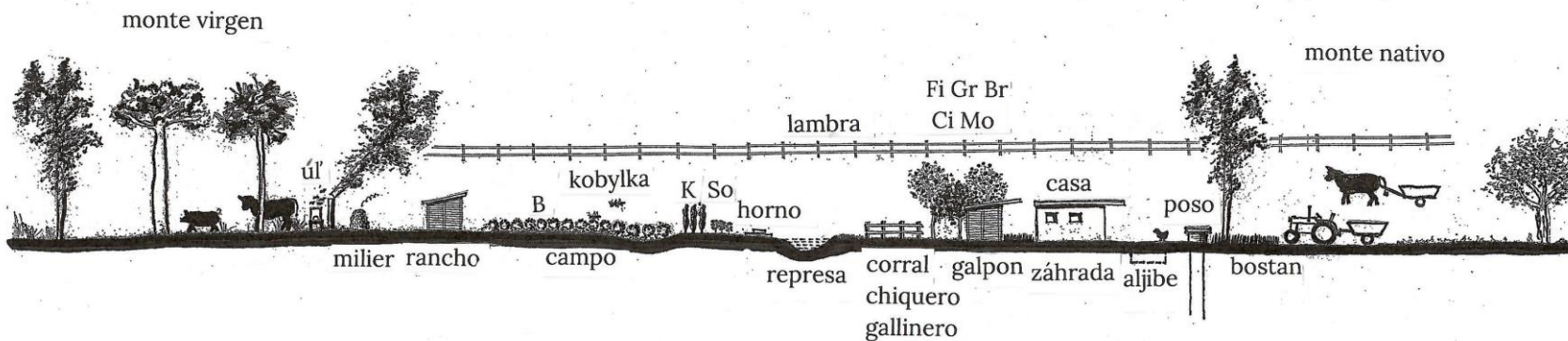

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

cca 1920 – 1930/35

cca 1930/35 – 1950

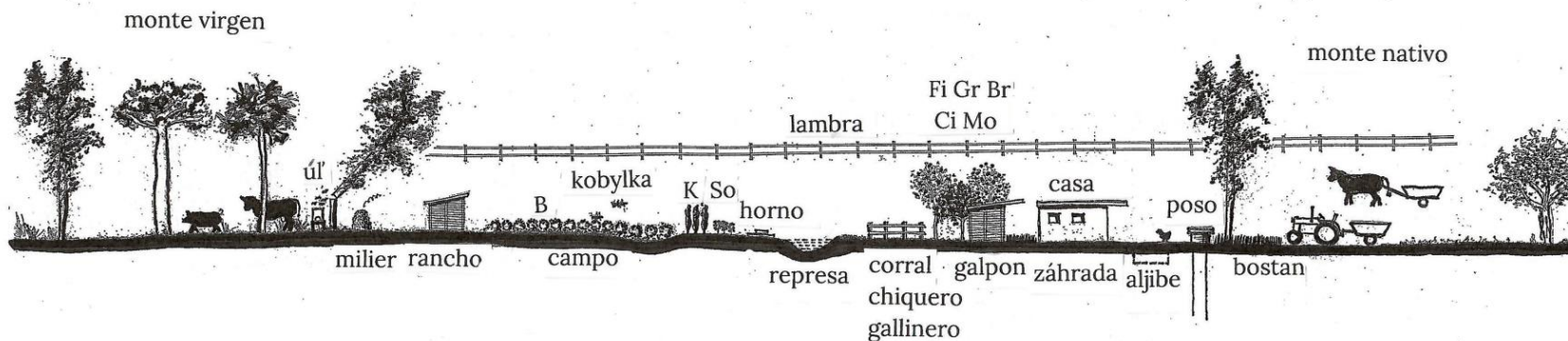

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

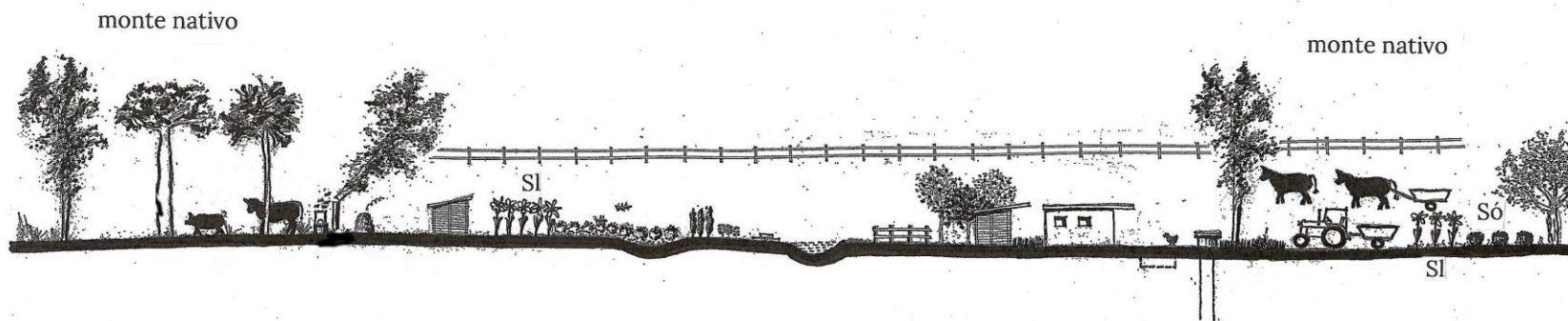

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

cca 1930/35 – 1950

cca 1950 – 2000

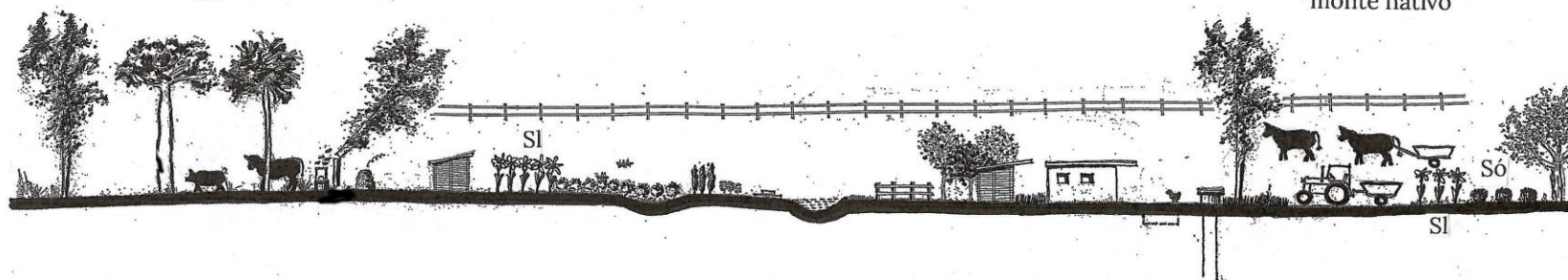

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

cca 1950 – 2000

monte nativo

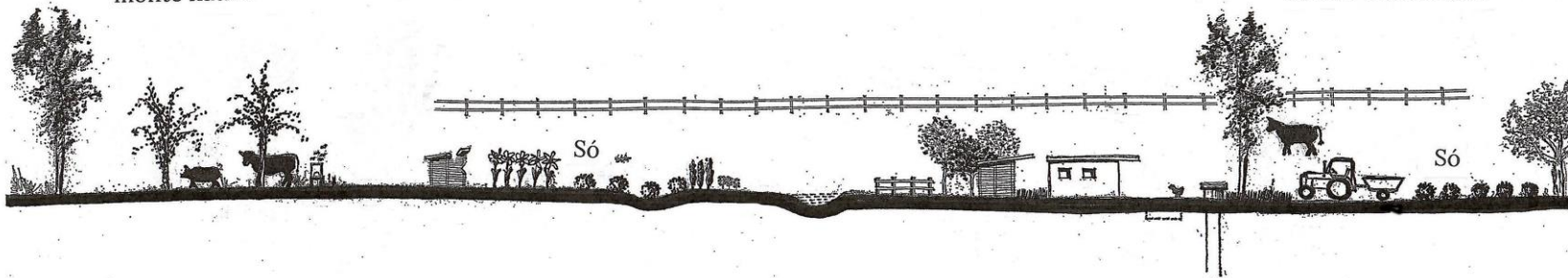
monte nativo

cca 2000 – súčasnosť

monte nativo

monte reforestado

Čakra – genéza a vývoj na profiloch KKV (Colonia Bajo Hondo, Chaco)

Namiesto záveru

- *Čakra* → fenomén agrárnej kolonizácie miestnej krajiny čsl., resp. moravským (menej českým) a slovenským etnikom v prvej polovici 20. rokov minulého storočia.
- Negatívny vývoj agrárneho sektora v období Veľkej krízy spôsobil, že *krajinou obživy a zárobku* roľníkov z Československa (príp. z okolitých štátov obývaných slov. etnikom) sa stali pôvodne zalesnené plochy argentínskeho Chaca (lokalita Bajo Hondo a i.).
- HG výskum problematiky → edukácia a popularizácia vedy.

Ďakujem za pozornosť

prof. RNDr. Mgr. Peter Chrastina, PhD.

Univerzitné výskumné centrum Mateja Bela

Katedra historických vied a stredoeurópskych štúdií FF UCM

Námestie J. Herdu 2, 917 01 Trnava (SK)

e-mail: peter.chrastina@ucm.sk